

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h í r e k

1961. augusztus 29.

bb. 1. a budapesti kisz-bizottság kezdeményezésére novemberben rendezik a fővárosi irodalmi színpadok fesztiválját - a kerületekben és az üzemekben 68 ifjúsági irodalmi színpad működik

i lv/hné/e sr

1961. augusztus 29.

a főváros kerületeiben és a nagyobb üzemekben év elején egymásután alakultak az ifjúsági irodalmi színpadok. az új művészeti ág még rövid múlttal tekinthet vissza, de már megnyerte a fiatalok tetszését. Legtöbb helyen nem önállóan, hanem a művészeti csoportok „részeként”, működnek és jelentős közönségsikert értek el. egy műsoron belül változatos, színes programot állítanak össze. műsorukban nemcsak klasszikusokat, hanem mai magyar írkat, tehetséges fiatalokat szólaltatnak meg.

a kerületi kisz-bizottságok felismerték az irodalmi színpadok jelentőségét, s ma már ilyen csoportok alakultak valamennyi kerületben és a jelentősebb nagyüzemekben is. a fővárosban jelenleg 68 ifjúsági irodalmi színpad működik, s számuk növekszik. tagjaik sorában ott található az üzemi munkások, az egyetemisták és a középiskolások is. a fiatalok legtöbbször esetekben maguk állítják össze műsorukat. számos helyen elhatározták, hogy az ifjú műkedvelőknek versmondó és beszédtechnikai tanfolyamokat indítsanak, ahová előadókként színművészeti főiskolai tanárokat és neves fővárosi művészeket hívnak meg.

a kisz budapesti bizottságának kezdeményezésére a fővárosban novemberben első ízben megrendezik az irodalmi színpadok vetélkedését, itt szólnak majd a tapasztalatokról és a további feladatokról. /mti/

- - -

bb. 2. felhívás

ke/e sr

1961. augusztus 29.

a művészettörténeti dokumentációs központ felkér mindenkit, aki az alább megnevezett - grafikus-, festő, szobrász, rézmet-sző, kisleplasztikus, építő, litográfus - művészekről vagy hozzátartozóikról valamit tud, vagy jelenlegi lakásukat vagy tartózkodási helyüket ismeri, vagy arcképeikről tudomással bír, közölje a művészettörténeti dokumentációs központtal: /budapest, 14. ker. dózsa györgy ut 41./ unrein jános, haske ferenc, kovatsek istván, kraumann sándor, herr rezső, földes /feld/ imre, kirchner herman és ifj. pálinkás jános.

nevezettek 1871-1927 között magyar postai bélyegeket terveztek. /mti/

- - -
- 1 -

La

bb 3. október 3-tól budapesten illesezik a filmarchivumok nemzetközi szövetsége - megemlékezés georges meliesről, a filmgyártás egyik úttörőjéről

1 di/hné vm sr

1961. augusztus 29.

október 3-tól 15-ig budapestben a filmtudományi intézetben tartja 1961 évi kongresszusát a filmarchivumok nemzetközi szövetsége. az eseményről berkesi andrás, a filmtudományi intézet igazgatója tájékoztatta az mti munkatársát.

- a filmarchivumok nemzetközi szövetsége 60 országot egyesít soraiban. tagjai között ott találhatjuk ázsia, afrika, amerika és európa képviselőit, s mind nagyobb számban kapcsolódnak be munkájába azok a volt gyarmati országok, amelyek a közelmúltban nyerték el függetlenségüket. a testület évente más-más országban tartja kongresszusát, amelynek mindaddig csupán az volt a szerepe, hogy újjá-válassza a vezető szerveket, köztük az igazgatótanácsot, s jóváhagyja a különféle, már korábban megtett intézkedéseket. a szövetség tagjainak idei összejövetelén azonban fordulat várható. mi, magyarok javaslatot terjesztünk elő a kongresszusok jellegének megváltoztatására. azt indítványozzuk, hogy a jövő évtől minden kongresszuson dolgozzanak fel egy-egy tudományos kérdést. a témák lehetnek művészeti, valamint filmtörténeti jellegűek. jól lehet javaslatunkról csak októberben döntenek, mégis arra számítunk, hogy előterjesztésünket elfogadják, mert előzetes értesüléseink szerint elgondolásunkat a tagállamok többsége támogatja.

- a budapesti kongresszuson még egy, számunkra fontos kérdésről döntünk. a szocialista országok kezdeményezésére, s az igazgatótanács jóváhagyása után most végső fokon a tagok mondják ki az utolsó szót arról a javaslatról, amely egy új nemzetközi filmalap létrehozására vonatkozik. a tervezet szerint valamennyi nemzeti filmarchivum gyűjteményének két-két példányát az alap rendelkezésére bocsátaná. ezeket az alkotásokat elsősorban a fiatal afrikai államok forgalmazó cégei kapnák kölcsön - díjtalanul.

- a kongresszus résztvevői megemlékeznek a filmgyártás egyik úttörője, georges meliés születésének századik évfordulójáról. a nagy francia rendező 1896-ban készítette első filmjét, s 1938-ban halt meg szegényen. az évforduló alkalmából a filmmuzeumban ünnepi vetítéseket rendezünk, - hangzott a tájékoztatás./mti/

- 2 -

bb. 4. huszezer látogató egy hét alatt a mecseki vidámparkban
vid/fm/ke/e fm

1961. augusztus 29.

pécsett az alkotmány napján nyílt meg a mecseki vidámpark. azóta a város legkedveltebb szórakozóhelye lett. egy hét alatt több mint huszezen keresték fel a nyolc holdas parkot. különösen népszerűek a közlekedési játékok, az óriáskerék, a halászháték. a mecseki vidámpark tovább épül. a legközelebbi program az úttörővasút megépítése, amelynek vasanyagát a város fiataljai gyűjtik össze. /mti/

bb. 5. évente ötvenezer vagon tűzifa takarítható meg a pest megyei tőzegkitermelő vállalat új gyűjtőkockájával

1 ée/gg/e ki

1961. augusztus 29.

a pest megyei tőzegkitermelő vállalat ócsai telepén újfajta tüzelő-alágyújtós gyártását kezdték meg. a tőzeg és különböző száraz, gyúlékony anyagok olajos összepréselésével készült gyűjtőkocka minden eddigi, hasonló rendeltetésű készítménynél jobb és gazdaságosabb: a legcsekélyebb tűzifa felhasználása nélkül, a legrosszabb minőségű szenet is meggyújtja, előállítási költsége is olcsó. az ócsai telepen egyelőre napi öt tonnát készítenek. isaszegen egy régi malmot alakítanak át az új cikk gyártására, ahol a későbbiek során két műszakban naponta tíz tonna gyűjtőkockát állítanak majd elő. a szakemberek számításai szerint a gyártmány bevezetése után évente 50.000 vagon tűzifa takarítható meg. /mti/

bb. 6. a légkörben is kiváltja a hold az árapály-jelenséget

1 tz/gk/e vg

1961. augusztus 29.

bár tulajdonképpen csak most, a lunyikok korában kerülünk közelebbi ismeretségbe a holddal, azt már régen megállapították, hogy a tengeri árapály-jelenség hűségecs utitársunk tömegvonzásával függ össze. de van-e ilyen hatása földünk légkörére is? erről tartos béla fizikus, az országos meteorológiai intézet tudományos munkatársa a következő felvilágosítást adta a magyar távlati iroda munkatársának:

a hold tömegvonzása természetesen minden közelében levő anyagtömegre hat. a tömegvonzás nyilvánvalóan a holddal „szembenéz”, tengerrészekre hat a legerősebben. ott valóban maga felel „huzza”, a víztömegeket: kiváltja a dagályt. ugyanakkor azonban dagály jelentkezik a föld ellenkező oldalán is, ahol a hold vonzása már nem érvényesülhet.
/folyt.köv./

- 3 -

bb. 6. /a légkörben is...folyt./-e

a föld és a hold közös tömeg-középpontja ugyanis nem azonos a föld mértani középpontjával, hanem attól a hold irányában kissé eltolódva helyezkedik el. így a földnek a holddal ellentétes oldalán a nehézkedési erő kisebb, mint másutt, emiatt zavartalanabban érvényesülhet a föld forgásából származó centrifugális erő, amely aztán a víztömegek szintjét megemeli. ugyanakkor a két dagálypont közötti felező pontokon - a föld minkét áttelleges oldalán - ahonnan a hold csak a láthatár legalján látható, beáll az apály. a földön tehát egyidejűleg mindig két helyen van dagály és két helyen apály. a dagály- és apályszint közti különbség nagyon különböző lehet, sokhelyütt eléri a 10-12 métert is.

sokkal nehezebben mérhető meg a hold tömegvonzásának hatása a légkörre. ennek ugyanis - a víztől eltérően - nincs olyan élesen elhatárolt felülete, amelyen pontosan meg lehetne figyelni a szintkülönbséget. meg lehet ugyan állapítani a légtömegek sűrűségét és a légnyomást, de ezeknek az alakulását állandóan és igen nagy mértékben befolyásolják a nap sugárzásában beálló változások és a különböző légáramlások. a sok együttes hatásból a hold vonzásának következményét kiszűrni gyakorlatilag képtelenség, legfeljebb elméletileg, a matematika eszközeivel lehet. viszont az így nyert adatok mindjárt meg is értetik, miért nem érzékeljük a körülöttünk lejátszódó légi árapály-jelenséget.

a számítások szerint ugyanis kifejezetten a hold vonzása következtében a légnyomás hatóránként az atmoszférikus nyomásnak mindössze tized részével változik meg. ekkora légnyomás-változás körülbelül tíz centiméteres magasságkülönbségnek felel meg. ha például az uttestről fellepünk a járdára, a légnyomás kétszer annyival változik meg körülöttünk, mint amennyit a hold tömegvonzása okoz a légi dagály idején. ha pedig valahogyan meg tudnánk festeni a levegőtömeg egyik szintjét, s meg akarnánk figyelni, hogy ez kizárólag az árapály-jelenség folytán mennyire emelkedik és süllyed, igen finom műszereket kellene igénybe vennünk, mert - a légkör alsó, néhány száz méterében - a különbség legfeljebb a milliméternek néhány ezredrészét tenné ki.

hogy a légkör felső rétegében, amelynek határait ma még nem is ismerjük pontosan, tisztábban és határozottabban mutatkozik-e az árapály-jelenség, azt talán a mesterséges holdak észlelési adataiból tudjuk majd meg. /mti/

- - -
- 4 -

bb 7. van elegendő cukor, tartósítószer, üveg-és bekötőpapír a befőzési szezonra - hatszáz vagonnal több cukor fogyott a barack-befőzések idején - rövidesen megérkeznek a boltokba az ötliteres uborkás üvegek

1 ta/gg vm ki

1961. augusztus 29.

a nyári befőzés minden esztendőben megnövekedett forgalmat jelent az üvegboltokban, a papírszaküzletekben és az élelmiszerboltokban. bár mind népszerűbbek a konzervgyári készítmények, a különböző dzsemek és befőttek, mégis sokan házilag teszik el télire a barackot, a cseresznyét, a meggyet, az őszibarackot, a körtét, az uborkát és a többi gyümölcsöt. az idén a kereskedelem a befőzési időnyre jól előre felkészült. az élelmiszerboltokban általában 10 százalékkal több cukrot tartalékolnak, mint az elmúlt esztendő hasonló időszakában. erre szükség is van, mivel csupán a barackbefőzések idején 600 vagonnal több cukrot vásároltak a háziasszonyok, mint máskor. van elegendő tartósítószer, szalicil is. a papírboltok is országszerte már a nyár elején feltöltötték a raktáraikat celofán-és pergamen-papírral. a belkereskedelmi minisztérium illetékes osztályának tájékoztatása szerint eddig még sehol sem hiányzott sem a bekötő papír, sem a hozzávaló leszorító gumikarika, vagy a cukorspárga.

az üvegboltok csúc szezonját szintén a nyári befőzések jelentik. sokan keresik ilyenkor elsősorban az egyliteres, a félliteres, a háromliteres és az ötliteres befőttes üvegeket. ezekből a méretekből nincs is hiány, csupán 0.75 literes befőttesüveg nem kapható. szeptemberre, az uborkabefőzések idejére megérkeznek az üvegboltokba az ötliteres uborkásüvegek is. a háztartási boltokat és a konyhafelszerelési szaküzleteket a befőzési időnyre tekintettel ellátták elegendő paszirozó szitával és gyümölcspréssel. /mti/

bb 10. makkvetéssel ujitják fel a bürzsöny tölgyeseit

vid so/ j vm so

1961. augusztus 29.

nagyarányu őszi erdőpótlásokat végeznek az idén a bürzsönyi tölgyesekben. a makktermés ugyanis olyan bőséges, amilyen csak 5-6 évenként fordul elő. ezt a lehetőséget használják ki a nagyarányu erdőpótlásokra, minthogy a makkról ültetett telepítés sokkal olcsóbb: csupán egy töredéke a csemete-ültetés költségeinek. a nagybürzsönyi erdőgazdaság területén az idei őszen többszáz hektár erdőt pótolnak ilyen módon. /mti/

- 5 -

bb 9. korszerű üzemű fejlődött a szárnycsúszó éves hollónázi porcelángyár

vid te vm ki

1961. augusztus 29.

Borsod megye legészakibb üzemének, a jelenlegi hollónázi porcelángyár területén 131 évvel ezelőtt még csak kis üveggyára működött. ebben a kezdetleges műhelyben a környéken talált nyersanyagból barna üveget készítettek. A fehér üveg megjelenésével mind kevesebb piacra talált a gyár, ezért akkori tulajdonosai áttértek kerámia készítésre, a gyenge minőségű kerámia edényeket a környező községekben és az országos vásárokon értékesítették, a tönkrement, elkorhadt fazsindelyi épületekből álló gyárat 1948-ban át-lamosították.

azóta hatalmasat fejlődött az üzem és a gyenge minőségű kerámia helyett ma már finom porcelánárakat gyártanak. az elmúlt 13 évben államunk kerekén tizmillió forintot fordított az üzem fejlesztésére, ebből az összegből 24 munkástalált, 60 köbméteres porcelánégető kemencét, transzformátorházat, elektromos alagút-kemencét és új festőcsarnokot építettek. a porcelángyártással egyidőben megkezdtek három emelet magas főgyártó üzem építését is. ezt a gyár részlegét a régi műhely helyén úgy építik fel, hogy közben nem szünetel a termelés. az üzemrész 1963-ra készült el. az új üzemben kísérletképpen bevezették a porcelán szárítását infravörös sugarakkal, rövidesen befejezik az új masszamatol építését és szerelését és az öt éves tervben fűdőt, ártóztóvet, éttermet építőt, korszerű irodaházat is létesítenek.

az üzemben 1956-ban kezdtek meg a háztartási és díszművek gyártását porcelánból. az ettől években a teás- és mokkás készleteken kívül negyvenféle, kézzelfestett vázát, tizötlete bomboniert, szobrokat, hamutartókat és különböző figurákat adtak át a kereskedelemnek. ezeket a kézzelfestett árukat már ismerik és vásárolják az egyesült államokban, Angliában, Svédországban, Afrikában és Kubában. /mti/

bb. 8. megkezdődött a pesti vígadó bádoglemezes tetőfedése - új módszerrel mintegy 2000 négyzetméter deszkát takarítanak meg

i sb/gk/e ki

1961. augusztus 29.

a pesti vígadóban elkészült az épület vasbeton-szerkezete és most a budapesti szakipari vállalat bádogosai kezdtek meg a munkát, horganyzott vaslemezzel fedik be a tetőt. ez nehéz feladat, mert a szokásos 20 helyett 45 fokos szögben hajlik a vígadó teteje. a magasban nincs olyan kiszögellés sem, amelyhez mentőkötelet lehetne erősíteni, s ezért különleges védőállványt készítenek, hogy le ne csuszszanak a dolgozók. az értékes műemléképületet eredeti formájában állítják helyre, de most új módszerrel készítik el a bádogtetőt. eddig általában sok fát használtak fel, mert a horganyzott lemez alá deszkabélést helyeztek. új elgondolások alapján kőszivacs-lappal pótolják a fát s így mintegy 2000 négyzetméter drága deszkát takarítanak meg. az új módszer a munkát is gyorsítja, így az év végére tető alá kerül az épület. /mti/

630
Lc

- 7 -

635
Lc

- 6 -

bb 11. egy év alatt több mint ötezerrel kevesebb a válások száma - csökken a halandóság - közzétették hazánk 1960. évi legfontosabb népmozgalmi adatait

i zs/gk szb sr

1961. augusztus 29.

a központi statisztikai hivatal munkatársai összeállították az 1960. év főbb népmozgalmi adatait, a születések, halálozások, házasságok, válások statisztikáját. jelentésükből kitiünik, hogy 1960-ban csaknem 90.000 házasságot kötöttek - ez valamivel kevesebb, mint az előző években, - viszont lényegesen kevesebb volt a válások száma is. jellemző, hogy míg 1959-ben csaknem 22.000 házasságot bontottak fel a bíróságok, addig tavaly már „mindössze”,

16.117-et. megállapították egyébként, hogy a házasságkötések magas száma következtében a házasságok arányszáma hazánkban hosszabb ideje állandóan emelkedik - ennek megfelelően természetesen szűkül a házasságok köre is. a következő években tehát nem számolhatunk több esküvőre, mint tavaly vagy tavaly előtt.

kedvező képet mutatnak a csecsemőhaladóságról készült statisztikai kimutatások is. 1951-ben a halandóság arányszáma még 8.39 volt, a következő években 6.9-re, 6-ra, 5-8-ra, majd 1959-ben 5.2-re csökkent, s végül a múlt évben a gyermekhalandóság grafikonja minden eddiginél alacsonyabbra, 4.7-re esett. a javulást elsősorban a vidéki városokban és falvakban nyújtott eddiginél magasabb színvonalú egészségügyi ellátásnak köszönhetjük; a budapesti csecsemőhalandóság arányszáma 0.1 százalékkal javult.

a népmozgalmi adatok összegezéséből az is kitiünik, hogy a halandóság csaknem minden életkorban csökkent - s ez áll az ugynevezett produktív korokra és az öregekre egyaránt. a halált okozó betegségek között változatlanul leggyakoribbak a szív különböző megbetegedései, második helyen a rosszindulatú daganatok, harmadik helyen pedig az agyvérzés, gutaütés szerepelnek. érdekes megemlíteni, hogy a tüdőgyulladás mintegy kétszer annyi halálesetet okozott, mint a glimörk, s baleset miatt is körülbelül ugyanannyian vesztették életüket, mint valamilyen tbc-s megbetegedés miatt.

1960-ban az előző éviéknél jóval többet utaztunk - állapították meg a statisztikusok. a hazánkba érkezett külföldiek száma több mint 50.000-nal, az átutazóké 60.000-nal, a külföldre utazó magyaroké pedig csaknem 80.000-nal nőtt 1959-hez képest. /mti/

8.10

--

-8-

sc

bb 12. végetért a nyári vakáció - bezárták kapukat az uttörő és napközis táborok

i lv-/tr szb sr

1961. augusztus 29.

az uttörő és napközis táborok bezárták kapukat, s a gyermekek visszatértek otthonaikba. az idén a tavalyinál is több gyermek táborozott. a fővárosból több mint 20.000 kisdobos és uttörő nyaralt az ország legszebb vidékein. a 380 táborozó csapat közül 80 a balatonnál, 45 a Bükkben, a többiek pedig az ország különböző tájain ütötték fel sátraikat. ebben az évben 10 vándortábor is szerveztek. az „utazó”, csapatok egy része vízi úton, a dunán, a tiszán tett hosszabb kirándulást, másik része pedig gyalogosan indult a hegyekbe, s minden napot más-más vidéken töltött.

a fővárosi tanács 3.600 általános iskolás és 4.000 óvodás kedvezményes üdültetését szervezte meg. a fiatalok két-két hetet töltöttek pedagógusok felügyeletével a hegyekben és a balaton partján. a kerületekben is kellemes nyári vakációt készítettek elő a gyermekeknek. a ferencvárosiak közül 800-an a hüvösvölgyi nagyréten rendezett napközis táborban töltötték a szünidőt. a belvárosi iskolások tábora a Hárshegyen volt, az óvodásokat pedig az eötvös uti üdülőbe helyezték el. a 8. kerület gyermektáborában 500-an pihentek. ezen kívül a tanács dunabogdányi üdülőjében is több mint 200 fiatal nyaraltatásáról gondoskodtak.

ujpesten a kerületi művelődési intézmények és a legnagyobb üzemek együttesen gondoskodtak a gyermekek nyári szórakoztatásáról és foglalkoztatásáról. a szokottnál jóval többen táboroztak a vidéki uttörők közül is. a Bükk erdősegeiben a nyári hónapokban több mint 90 uttörő és kisz-csoport táborozott. ötezer fiatal ismerkedett az aggteleki karsztvidékkel és környékével. pécs 44 uttörőcsapatából 2.500 pajtás vett részt a nyári táborozásokon. tatán az 500 holdas nagy tó erdővel tarkított festői partján 18 uttörőcsapat, több mint másfélezer gyermek nyaralt sátoztáborban. /mti/

--

bb 14. angliában és hollandiában is magyar találmánnyal, elektro-ozmózzissal szárítják majd ki a régi elvizesedett épületeket

i sz/tr szb ki

1961. augusztus 29.

érdekes magyar találmány a biczók-Lipcsi-Horváth falszáritási módszer megvásárlásáról kötött szerződést a licenciával egy nagy angol tatarozó cég a Rentokil Group Ltd. a cég hollandiai kirendeltséggel is rendelkezik és angolai, illetve hollandiai felhasználásra vette meg a találmányt, amellyel a régi épületeket megmentik a további rongálódástól, elvizesedéstől. /folyt.köv./

8.52

-9-

sc

bb 14. /angliában és hollandiában... folyt./- szb

a régi módszerrel készült szigetelő réteg az épületeknél átlagosan 20-25 évig tartott, s ha a kátránypapír a vízhatlan műanyag fólia tönkrement, a falat el kellett fűrészelni, téglasorokat kellett kiszedni, hogy a szigetelést kicserélhessék. a magyar feltalálók új módszerével a nedves falban levő kis elektromosság egészen alacsony feszültségét használják fel a fal nedvességének megszüntetéséhez. elektroozmózzal kiküszöbölik azoknak a hajszálcsöveknek a működését, amelyek a nedvesség felszívódhat a falba. a szárítás semmi féle külön áramforrás nem igényel. nem szükséges a fal teljes kibontása, a legtöbb esetben az épület külső részén csupán annyi munkát kell végezni, mint amennyi a villanszerelésnél szokás. a fal szigetelését így sokkal olcsóbban, egyszerűbben és teljes biztonsággal oldják meg. száz-százötven évig nincs többé gond a szigetelésre - mindaddig, amíg a falba helyezett elektródát nem eszi meg a rozsda.

az új szigetelési módot új házak építésénél is alkalmazhatják, de különös jelentősége van a régi műemlékjellegű épületek megóvásánál. először kapuváron és kórházán két régi templom „megmentésénél” próbálták ki, majd alkalmazták a tétényi butormúzeum egyik szárnyánál és régi lakóházaknál is. az egyik feltalálót, lipcsei miklóst - aki most egyébként angliában tartózkodik, hogy a találmányt bemutassa az ottani szakembereknek - megbízták, tervezze meg a budai várpalota néhány öreg épületének elektroozmózzal történő újbóli szigetelését is. /mti/

bb 19. elefánt, zebra, borz, vaddisznó a szombathelyi állatkórház betegkönyvében

vid so/j szb so

1961. augusztus 29.

hat évvel ezelőtt létesült a szombathelyi állatkórház, ahová azóta nemcsak vas megyéből, hanem gyakran a szomszédos győr-sopron, zala és veszprém megyéből is hoznak gyógykezelésre beteg állatokat. az elmúlt évben több mint 2700 állatot gyógyítottak meg. ebből 333 kórházi kezelésben részesült, a többi pedig „bejáró”, beteg volt. a napokban például a kisnyomi petőfi tsz egyik jól tejelő tenészeinek csülkét vették le, s az amputált részt művégtaggal pótolják.

az intézet vezetője, dr. lengvári imre főorvos érdekességként elmondotta, hogy a kórházban az utóbbi időben elefántot, zebrát, borzot, vaddisznót, őzet, gólyát, papagájt is gyógykezelték. az elefántot és a zebrát a városban járt cirkusz, a kisebb vadakat pedig az erdészek szállították be a kórházba. /mti/

-10-

bb 21. tartós a javulás az aggteleken kezelt asztmás betegeknek a gyógyszahatóriumot építenek a béke-barlangnál

vid fm/ke szb fm

1961. augusztus 29.

a világhírű aggteleki cseppkőbarlang közelében 1952 augusztusában fedezték fel a béke-barlangot. a kutatók megállapították, hogy a barlangban 72 fajta penészgomba van. levegője teljesen pormentes, és kalciumtartalmu. a gombák által termelt antibiotikumokkal, valamint a kalciummal telített levegő belélegezve elsősorban a tüdőasztma gyógyítását segíti.

az ózdi kórház kísérletképpen megkezdte a barlangban az asztmás betegekben szenvedő bányászok gyógyítását. munkájukhoz jelentős segítséget kaptak. a barlangkutató állomást például ideiglenesen átadták a kórháznak, s 12 férőhelyes szanatóriumot rendeztek be. az országos természetvédelmi tanács pedig egymillió forintot költséggel 250 lépcsős lejtaknát építtetett a barlangban. az ideiglenes szanatóriumban - amelyet a bányász szak-szervezet és a szénbányászati trösztök anyagi támogatásával tartanak fenn - három éve kezdték meg a gyógyító munkát. a szanatóriumot azóta többszáz asztmásban szenvedő dolgozó kereste fel, akik háromhetes ingyenes kúrán vettek részt. az ózdi kórház eddig 120 beteg-nél végzett tudományos vizsgálatot és megállapították, hogy a kezelt asztmatikus betegek 72 százaléka tartósan javult.

a gyógyhatású barlang iránt nemcsak hazánkban, hanem külföldön is igen nagy az érdeklődés. ezért elhatározták, hogy a barlangot klimatoterápiás gyógyhellyé fejlesztik. a borsod megyei tanács már kiépítette a barlanghoz a magasfeszültségű villamoshálózatot, a szénbányászati trösztök pedig elkészítették a betegszállító liftakna terveit. a bányaiipari dolgozók szakszervezete az érdekelt szénbányászati trösztőkkel közösen elhatározta, hogy az asztmás bányász dolgozók kezelésére a barlang mellett 100-150 férőhelyes gyógyszanatóriumot létesít.

az építési munkák megkezdését azonban hátráltatja, hogy a béke-barlanghoz még nem vezet rendes út. ezért most kérelemmel fordultak a közlekedés- és postaügyi minisztériumhoz, hogy a munka megkezdéséhez szüksége 1.600 méteres bekötőutat előbb építsék meg. /mti/

-11-

b) 16. kombájnok, rádiókészülékek, elektronikus műszerek és portáldaruk a legkiválóbb magyar gyártmányok között

i st/tr szb ki

1961. augusztus 29.

a kohó- és gépiparban az utóbbi időben előtérbe került a műszaki színvonal nagymértvű emelése. a gyártmányok választéka és minősége lényegesen javult, a magyar gépipari termékek külföldön is igen népszerűekké váltak. az idén már a gépipari cikkeknek körülbelül felét exportálják, s ez az arány fokozatosan tovább javul.

különböző szerveink beható számításokat, vizsgálatokat végeztek arról, hogy a magyar gyártmányok hogyan állják meg helyüket a világpiacon. a külföldi gyártmányokkal történt összehasonlítás alapján úgy találták, hogy a magyar gépipari termékeknek legalább 35-40 százaléka elérte a világszintet. számos gépet, berendezést, műszertípust rangsoroltak, s a többi között a következő termékeket tartják nemzetközileg is kiválóknak: a legkülönbözőbb szerszámgépek, kábelgyártógépek, csavarszivattyúk, vasuti személykocsik, portáldaruk, kombájnok, sporthajók, erómiói kazánok, zománchuzalok, félvezetők, aszinkron motorok, transzformátorok, adó-vevő berendezések, rádió- és televíziós készülékek, magnetofonok, izzólámpák, vasutbiztosító berendezések, fénycsövek, képcsövek, rádió- és adócsövek, elektronikus műszerek, röntgengépek, szeizmikus automatikák, motoros vonatok, 600 lóerős diesel-elektromos mozdonyok, autobuszok, dömperek, kerek traktorok, zománcedények, autókklávok és sok egyéb termék.

a gyártmányfejlesztésben elért eredményekhez egész sor tényező segítette hozzá iparunkat. a műszaki fejlesztési alap létrehozásával rendezettebbé vált a gyártmányfejlesztés finanszírozása, a minisztérium munkája is tervszerűbb. távlati tervek készülnek korszerűbb gyártmányok létrehozására és nagy segítséget jelentenek a baráti országoktól kapott dokumentációk, a szakembereink között kialakult tapasztalatcsere.

nemrég a kohó- és gépipari minisztérium kollégiuma is foglalkozott a gyártmányfejlesztés helyzetével, s megállapította, hogy a jelentős eredmények ellenére még egész sor feladatot kell megoldani. a műszaki fejlesztési alapot még nem mindenütt alkalmazzák a legmegfelelőbben, meglehetősen hosszú idő telik el a mintapéldány elkészülte és a sorozatgyártás megkezdése között, a műszaki erőket gyakran szétforgácsolják, az ipar műszaki vezetői hangsúlyozzák, hogy a gyártmányfejlesztésnek még átgondoltabbnak és folyamatosabbnak kell lennie, a korszerű gyártmányt elsősorban ne az új cikkek előállítására jelentse, hanem a meglévő állandó továbbfejlesztése. a minisztérium felhívta a vállalatok műszaki vezetőit, hogy már a mintapéldányok elkészültének pillanatától gondoskodjanak azok továbbfejlesztéséről. /mti/

--

-12-

10²⁵

bb 28. regényes hangulatu turistaszálló a szigetvári vár kazamatáiban - több mint százezer turista vendége volt már az idén baranyának

vid szf/te-lm mi

1961. augusztus 29.

évről-évre mind több hazai és külföldi kiránduló keresi fel a híres baranyai üdülő- és kirándulóhelyeket, az abaligeti cseppkőbarlangot, a festői mecseki mesterséges tavakat, a harkányi és síkondai fürdőt, a szigetvári, a pécsváradi és a siklói várat. a megye idegenforgalmi hivatala az idén is gondoskodott róla, hogy a vendégek jól érezzék magukat. a gyógyvizéről híres harkányban 120 vendég elhelyezésére alkalmas, modern turistaszálló nyílt. elkészült a fürdő harmadik medencéje, épül a hatvan személyes iszapfürdő. bővítették a télen-nyáron nyitva tartó strand öltözőjét. a siklói várszállót megszüpítették, elkészült a várépület belső udvara, amely szabadtéri előadásokra is alkalmas. a kastély helyreállított szárnyában új kiállítási termek nyíltak.

a sok látnivaló az év eleje óta több mint százezer vendéget vonzott a megyébe. annyi volt a turista nem egészen nyolc hónap alatt, mint tavaly egész esztendőben. egyedül siklón a múlt évi hatvanhétkezessel szemben ebben az évben már eddig nyolcvanezer kiránduló volt.

az idegenforgalmi hivatal megkezdte az előkészületeket az őszi idényre. abaligeten a sátoztábor helyén négyszemélyes kis faházakat állítanak fel. a zrinyci szigetvári várának helyreállított kazamatáiban pedig 140 személyes, regényes hangulatu turistaszállót adnak át rendeltetésének az ősszel. /mti/

--

bb 13. 2550 korszerű tanterem pest megyében

i vid -lm fm

1961. augusztus 29.

pest megye hat községében új iskola nyílik az ősszel, 28 községben pedig felújított, 2-3 tanteremmel bővített épületben kezdődik a tanítás. az állami beruházásból, községfejlesztési alapból és a lakosság munkájából az év végéig összesen 60 tanteremmel bővül a megyében az iskolahálózat. a nyáron több mint kétfélmillió forintot költöttek a falusi iskolák tatarozására, csinosítására. sok helyen felújították a felszerelést és létrehozták a politechnikai oktató termeket. az új iskolaévben pest megyében 2550 korszerű tanteremben kezdődik az oktató-nevelő munka.

/mti/

10.05

--

- 13 -

le

bb 15. 65.000 dolgozó kiemelkedő munkája nyomán csaknem hat és félezerre növekedett a szocialista munkabrigádok száma

i tz/gk szb vg

1961. augusztus 29.

a szakszervezetek országos tanácsánál másfél év adatai és tapasztalatai gyűltek már össze a munkaverseny-mozgalom egyik legeredményesebb formájának, a szocialista munkabrigádversenynek a fejlődéséről. mit mutatnak a számok?

a szocialista brigádverseny-mozgalom megindulásakor, 1960 első felében összesen mintegy 64.000 munkabrigád dolgozott az országban, létszámuk együttesen elérte a 620.000-et, körülbelül 19.000 brigád 174.000 tagja kezdte meg a versengést, s az első félévi munka alapján 22.335 dolgozó szerezte meg a szocialista címet 2200 brigád számára.

ez volt a mozgalom történetének első fél esztendeje, egyúttal a kezdeti nehézségek leküzdésének időszaka. azóta mind tisztábban alakultak ki és egyre szélesebb körben terjedtek el a legcélravezetőbb módszerek, a felajánlások megfogalmazásától a teljesítésig, és mind több brigád vált ismertté kiemelkedően jó munkája révén. a vörös csillag traktorgyárban például pellek sándor tizennégytagú lemezvágó-brigádja - a becsület brigád - már két szer szerezte meg a szocialista címet. megalakulása után már az első félévben körülbelül félmillió forinttal gazdagította az országot, elsősorban anyagmegtakarítással, s a brigád tagjai most is három olyan javaslatuk megvalósításán dolgoznak, amelyek együttes értéke körülbelül 220.000 forint lesz majd. a brigádban kitűnő a kollektív szellem, valamennyien továbbtanulnak és rendszeres tapasztalatcserék útján is fokozzák teljesítményüket.

de nemcsak egyes brigádok munkájában mutatkozik fejlődés, hanem az együttes képben is. ennek az évnek első felében már 200.000 dolgozó vett részt 21.000 brigádban a szocialista címért folytatott versenyben, s június 30-ára csaknem 65.000 dolgozó kiemelkedő munkája révén a szocialista munkabrigádok száma elérte a 6489-et.

a teljesítmények általában is javulnak. a termelési vállalatok egyre szorosabban kapcsolódnak a nagy népgazdasági érdekekhez, és jó teljesítésük mind nagyobb mértékben segíti az üzem munkáját és gyarapítja egyúttal az országos, közös vagyont is.
/folyt.köt./

10.10

- 14 -

bb 15. /65.000 dolgozó kiemelkedő munkája... folyt./- szb

kisebb-nagyobb bizonytalankodások inkább csak az olyan természetű vállalatok körül mutatkoznak, amelyek a leginkább emelik ki ezt a mozgalmat a munkaverseny összes többi formái közül. ebben az esetben ugyanis a „szocialista” szó éppen azt jelenti, hogy a brigádoknak nemcsak termelési feladatok teljesítésére kell vállalkozniuk, hanem a maguk kis körén belül a szocialista együttélés kialakítására és egymás szocialista emberré nevelésére is. a törekvés ebben a tekintetben is mindenütt megvan, de - amint a szót illetékesek elmondották - sok esetben még nem tudják megtalálni és tartalommal kitölteni a megfelelő formákat. akár a továbbtanulásra, akár az együttes szórakozásra készítik elő terveiket, gyakran nem veszik eléggé figyelembe az egyes brigádtagok egyéni képességeit, hajlamait és érdeklődési körét. most tehát ezen a téren van legnagyobb szükségük segítségre, támogatásra, s ezt elsősorban az üzemi szakszervezeti bizottságoktól, valamint a gazdasági vezetőkötől kell megkapniok. /mt/

bb 22. nagyszabású tervek a szőlőtermesztés gyors korszerűsítésére: öt év alatt 60.000 hold új szőlőt telepítenek az alföldön, 300 millió szelektált sima-vesszőt kell gyűjteni az idén

i cs/j szb so

1961. augusztus 29.

a nagyrészt előregedett, hiányos, csökkent termőképességű szőlőültetvényeink felújításának, illetve új nagyüzemi telepek létrehozásának minden eddigénél nagyobb szabású programját írja elő a második ötéves terv. különösen nagy feladatokat tartalmaz a terv az alföldi homoki szőlőkultúra fejlesztését illetően. a felújítások előkészítéséről, a soronlevő feladatokról borbás lajos, a földművelésügyi minisztérium szőlő- és gyümölcsstermesztési igazgatóságának vezetője a következő tájékoztatást adta:

- a magyar szőlőtermesztésben borászatban most - a mezőgazdasági szocialista átszervezésével - először vannak meg az ugrás-szerű előrehaladás feltételei: minden eddigénél nagyobb területen telepíthetünk már korszerűen kezelhető, gépesíthető, nagy termőképességű szőlőket. a szőlőtermesztő nagyüzemek kialakításához a második ötéves tervben kormányzatunk megadja a szükséges anyagi támogatást is. az elmúlt években az állami gazdaságok és a szőlővállalat üzemegységei szőlő-anyatelepeket létesítettek, s ezek a telepek évről évre több szaporító-anyagot adnak. ennek ellenére eléggé szűkös korlátai vannak még az oltványkészítésnek, illetve a hegyvidéki oltványszőlők telepítésének.

/folyt.köv./

10.20

-15-

bb 22. /nagy szábasu tervek... folyt./- szb

egészen más a helyzet a homoki szőlőtelepítéseket illetően. az alföldi homokon - ahol egyébként is a legolcsóbb a telepítés, a termelés legjobban gépesíthető, a munka ráfordítási költségek a legkisebbek - gyakorlatilag semmi akadálya az eddigieknél sokkal nagyobb arányú telepítésnek. éppen ezért tartotta szükségesnek a földművelésügyi minisztérium, hogy az országos fejlesztési terven belül a homoki szőlőtelepítéseket helyezték előtérbe. a homokterületeken előirányzott telepítések végrehajtásával érhető el ugyanis leghamarabb a hazai bor- és csemegeszőlő ellátás lényeges javulása, valamint a szőlő- és borexport fokozása.

a szőlő-szaporítóanyag szükségletéről, a szelekcióról és a vesszőgyűjtés időszaki feladatairól szólva borbás Lajos hangsúlyozta: a második ötéves terv során kerekén 60.000 hold homoki szőlőt kell telepíteni, amelyhez évente körülbelül 250. millió hazai sima-vessző begyűjtésére van szükség, sőt az idei induló évben még ennél is többre, körülbelül 300 millióra. itt meg kell jegyeznünk, hogy ez a vesszőmennyiség az országban rendelkezésre áll, a begyűjtése mégis nagy gondot okoz. a termelők ugyanis - az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek - általában nem gyűjtik be a rendelkezésre álló, továbbszaporításra alkalmas vesszőmennyiséget. a szőlőtermelők széleskörű összefogására feltétlen szükség van ahhoz, hogy a szükséges 300 millió sima vesszőt kellő minőségben begyűjthessük. csak ilyen összefogással tudjuk elérni, hogy a rendszeresen nagy mennyiséget és amellett kiváló minőséget is adó homoki szőlők már a következő években gépesített nagyüzemekké alakuljanak át. éppen a nagy termőképesség és az igényeknek megfelelő jó minőség érdekében szükséges továbbá, hogy a szaporítóanyagot szolgáltató ültetvényeket még a vessző begyűjtés előtt, tehát most a nyáron gondosan szelektálják a termelők. ehhez a munkához a földművelésügyi minisztérium szőlő- és gyümölcsfajtaszelekciós felügyelősége minden segítséget megad. az utóbbi évek üzemi tapasztalatai szerint a szelektált szőlőállomány átlagosan 30-35 százalékkal nagyobb és minőségileg is jobb termést ad. szelektálással érhetjük el leggyorsabban, hogy a nem megfelelő fajtájú, rendszeresen keveset termő vagy éppen „rugós”, fajtaváltozatokat ne szaporítsák el tömegesen. a nyáron szelektált szőlőültetvények kijelölt tőkéről szüret után kell begyűjteni a szaporítóanyagot, és felhasználásig fagymentes helyen tárolni. szükségesnek látszik, hogy a homokterületeken gazdálkodó szőlőtermesztő állami gazdaságok és termelőszövetkezetek mielőbb tárgyalják meg a szelektálás és a vessző-begyűjtés feladatait, s a továbbszaporításra alkalmas, teljes vesszőmennyiséget gyűjtsék be.
/folyt.köv./

10.37

- 16 -

le

bb 22. /nagy szábasu tervek... 1. folyt./- szb

a népgazdasági érdeken kívül az egyes gazdaságoknak is közvetlen érdeke a szőlő-szaporítóanyag begyűjtés. a szőlőültvény- és facsemeteforgalmi vállalat a szelektált szőlővesszőért magasabb árat fizet: a szelektált kadarka, a furmint és a hárslevelű sima szőlővesszőért darabonként 20 fillért, az egyszerű borszőlő-fajtákért 12, a különleges borszőlő-fajtákért 18, a csemegeszőlő-fajtákért 20 fillért, a különleges csemegeszőlő-fajtákért pedig 30 fillért fizet. ha holdanként 2500-3000 vesszőt gyűjtenek be, az egy holdra jutó jövedelmet 500-700 forinttal növelhetik. /mti/

--

bb 25. új módszerrel „gyűrűzik”, a dunai cement- és mészmű cementsilóit - egymillió hétszáz ezer forintot takarítanak meg az egyszerűsített eljárással

i sb/tr szb vg

1961. augusztus 29.

az országban már sok olyan betonoszlop és gerendatartó készül, amelyet megfeszített acélhuzalkötegekkel erősítenek, hogy betonvasat és cementet takarítsanak meg. a dunai cement- és mészmű kilenc emelet magasságú cementsilóinak építésére is hasonló megoldást terveztek. a hengeres betontartó alsó szakaszát megfeszített acélhuzalgyűrűkkel szorítják össze, nehogy a cement nyomása megrepessze, kitörje a siló oldalát. a hengeres felület körül azonban sokkal bonyolultabb feladat az acélhuzalok megfeszítése, mint az egyenes szerkezetek készítésénél. a huzalköteg hozzáér a beton felületéhez, a nagy surlódás miatt szinte hozzáragad, s ezért eddig költséges berendezésekkel egyszerre több helyen kellett megfeszíteni a huzalgyűrűt. a silók acélgyűrűs megerősítésére makk László, dr. tassi Géza és Lányi Jenő, a 31-es építőipari vállalat mérnökei ennél jóval egyszerűbb és olcsóbb eljárást dolgoztak ki. az új módszerű feszítést már nem akadályozza a surlódás, s így elegendő egy berendezés is az acélrótköteg meghúzásához. nincs szükség annyi költséges, kiegészítő acélszerkezetre sem, mint a korábbi eljárásnál. az első nagy siló újfajta gyűrűzését már megkezdték. az év végéig még 25 cementtároló henger oldalát erősítik meg, s ezzel egymillió hétszáz ezer forintot takarítanak meg. /mti/

10.51

--

le

- 17 -

bb 17. bővült a politechnikai oktatás témaköre a viharsarki középiskolákban

vid fm-ke-lm fm

1961. augusztus 29.

békés megyében bővült a középiskolai politechnikai oktatás témaköre. gyulán egészségügyi oktatásra járnak majd a gimnazista lányok, s az érettségi bizonyítvánnyal együtt ápolónői képesítést szereznek. az orosházi táncsics Mihály gimnáziumban és a békéscsabai közgazdasági technikumban állattenyésztési szakosztályok nyílnak, ahol a tan gazdaság, illetve a termelőszövetkezetek segítségével szakképzettséget szereznek az állattenyésztés iránt érdeklődő fiatalok. /mti/

bb 18. az év végéig száz szakszervezeti könyvtár lesz somogy megyében

vid fm/ke-lm fm

1961. augusztus 29.

somogy megyében a szakszervezetek megyei tanácsa eddig 88 könyvtárat rendezett be üzemekben, állami gazdaságokban, helyi ipari vállalatoknál. az üzemi könyvtáraknak az első félévben 20.000 olvasójuk volt. az év végéig 10.000 kötetrel bővült a könyvtállomány, s újabbak létesítésével 100-ra emelkedik a szakszervezeti könyvtárak száma. /mti/

bb 20. befejeződött az iskolák tatarozása borsodban - nyolc új iskola a megyében

vid fm/ke-lm fm

1961. augusztus 29.

borsod megyében a nyári szünetben száz iskolát tataroztak. a tatarozás befejeződött, s a szülői munkaközösségek önkéntes brigádjai megkezdték az osztályok csinosítását. a szülői munkaközösségek függönyökkel, virágokkal teszik otthonossá gyermekeik tanulóhelyét.

több iskolát átalakítottak. bócs községben társadalmi segítséggel új politechnikai műhelyt építettek. abaujszánton iskolai napközi otthont létesítettek.

nyolc helyen új általános iskolában kezdik a tanévet: három bányatelepen: királydon, sátn, farkaslyukon, valamint homrodon, szakáldon, halmajon, bükkzentkereszten és az abaujkérhez tartozó aranyos-kőbányán nyílik új iskola. az új iskolák építésére és felszerelésére több mint 10 millió forintot költözték. /mti/

10.45

-18-

le

bb 23. négy országba exportálják a Mindszenti tiszavirág tsz aranyérmes paradicsompaprikáját

vid so/j szb so

1961. augusztus 29.

a zöldségtermesztéséről híres Mindszenti tiszavirág termelőszövetkezet paradicsompaprikája aranyérmet nyert az erfurti nemzetközi kertészeti kiállításon. a kiállítás látogatóinak tetszését megnyerte az izletes és c-vitaminban rendkívül gazdag paprikafajta, s már az idei termésből nagy mennyiséget exportál a termelőszövetkezet. négy állam: hollandia, nyugat-németország, ausztria és svédország kereskedelmi vállalatai rendeltek a szép, fejlett, egyenként 15-18 dekás paprikából. a közös gazdaságnak szép bevételt hoz ez a fűszernövény, amelyből holdanként több mint 100 mázsás rekordtermést szednek. az exportra előkészített paprika mázsájáért több mint 500 forintot kapnak. a szövetkezet szakembereinek számítása szerint holdanként 40.000-50.000 forintot jövedelmez az öntözéssel termelt paradicsompaprika. /mti/

bb 27. a műszaki fejlesztés eredménye: huszezer tonna kokszterven felül a dunai vasműben

vid te szb ki

1961. augusztus 29.

a dunai vasmű kokszolóművében a többségében fiatal műszakiak nemcsak a gyár részleg műszaki fejlesztési tervének megvalósítását támogatják kísérletekkel, ésszerűsítésekkel és újításokkal, hanem külön terveket is készítettek a gazdaságosabb kokszyártás érdekében.

a szénmosó üzemben beépített új típusú zsompszivattyúk, az automatikus szénmintavevő, a külföldi helyett hazai flotáló anyag felhasználása, a kísérleti kokszolóműben megkezdett kutatások, az idei év munkájának főbb állomásai. a kokszolókamrák egyenletesebb töltéséhez felszerelt egyengetőrud a kokszt minőségét, szilárdságát javítja. az 1. számú kemencénél a réginél vékonyabb tüzálló bélestéglákat használnak, s így a kamrák térfogatát növelték. ezzel az intézkedéssel ebben a kemencében évente háromezer tonnával több kokszt gyárthatnak. a miskolci nehézipari egyetem segítségével biztató laboratóriumi kísérleteket végeznek a kokszt kéntartalmának csökkentésére, minőségének javítására is.

a tervszerű, műszakilag megalapozott munka eredménye, hogy a kokszolómű dolgozói az év eleje óta terven felül körülbelül huszezer tonna kokszt termeltek. ennek nagyrésze dió- és háztartási kokszt. /mti/

le

a

11.10

- 19 -

bb 24. megszüntetik a zöldség és a gyümölcs „importját”,
baranyában

vid so/j-lm so

1961. augusztus 29.

a mecseki iparvidék zöldség- és gyümölcshellátása a korábbi években nagy nehézségekbe ütközött. számottevő kerteszet ugyanis a legutóbbi időkig nem volt baranyában. a megye termelői a városi lakosság zöldségfogyasztásának mindössze negyven százalékát tudták fedezni, a többit az ország távoli vidékeiről kellett ideszállítani. a pécsiek és a komlóiak békés megyei karfiolt, szolnok megyei paradicsomot, tolna megyei paprikát, bács megyei uborkát, győr megyei káposztát, heves megyei tököt és dinnyét fogyasztottak, mert saját megyéjükben nem termelt elég. egyes gyümölcsöket is „importálni” kellett. bogyós gyümölcsöket például a duna-kanyarból, étkezési szőlőt pedig a mátra aljáról. rendszerint napokig utazott a zöldség és a gyümölcs, amíg eljutott a mecseki iparvidék piacaira és ez egyrészt megdrágította az árut, másrészt lerontotta minőségét.

az elmúlt években nagy erőfeszítések történtek korszerű, nagyüzemi zöldség- és gyümölcshellátására a mecseki iparvidék közelében. erre különösen ebben az évben nyílt jó lehetőség, azzal, hogy az egész megyében uralkodóvá vált a szocialista gazdálkodás. az erőfeszítések meghozták az eredményt: az idén már öt és félezer holdon kerteszkednek baranyában, majdnem kétszerakkora területen, mint a korábbi években. kialakultak az első nagyüzemi kerteszetek is, amelyek nagy tömegben, jó minőségben és főleg olcsón szállítanak zöldséget a fogyasztóknak. ebben az évben a városi lakosság számára szükséges zöldmennyiségnek előreláthatólag 80 százalékát fedezik a baranyai állami gazdaságok, termelőszövetkezetek és háztáji gazdaságok. az öntözéses kerteszkedés kiterjesztésével ez az arány a következő években még javulni fog. egyes zöldségfélékből, például káposztából, amelyet 400 holdon termelnek, már exportra is jut. a zöldségbehozatal megszüntetésén kívül fokozatosan fel akarják számolni a gyümölcsök „importját”, is. ennek érdekében a megyében eddig 30 holdon telepítettek bogyós gyümölcsöket és 260 holdon csemegeszőlőt. /mti/

--

bb 26. barátság-vonatot indítanak szabólcsból a szovjetunióba

vid szf/te-lm bs

1961. augusztus 29.

a magyar-szovjet baráti társaság megyei szervezete és az íbusz közös rendezésében novemberben külön szerelvényvel háromszáz szabólcs-szatmár megyei dolgozó utazik a szovjetunióba turistakirándulásra. a barátság-vonat utasai - felérészen termelőszövetkezeti dolgozók - tíz napot töltenek moszkvában. velük együtt a félezret is meghaladja azoknak száma, akik az idén látogatnak el a megyéből a szovjetunióba. /mti/

--
-20-

bb 29. műszaki brigádot alakítottak egy drága import gé gyors
üzembeállítására a wilhelm pieck gyárban

vid szf/te szb sz'

1961. augusztus 29.

a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár legutóbbi termelési tanácskozásain sok szó esett az új technológia minél szélesebbkörű alkalmazásáról. baránszky jób imre főkonstruktor felhívta a figyelmet arra, hogy a termelékenység fokozását nagymértékben előmozdítják a korszerű hegesztési eljárások. javasolta, hogy a svájcból rendelt és még az idén megérkező, igen termelékeny, elektronikus vezérlésű pont- és vonalhegesztő gép gyors üzembeállításának és jó kihasználásának előkészítésére alakítsanak műszaki brigádot.

az öttagú brigád szabó ernőnek, a vagon gyáregység főtechnológusának vezetésével meg is alakult és megkezdte az előkészületeket, hogy a másfélmillió forintos importgépet késedelem nélkül üzembe helyezzék amint megérkezik és beilleszthessék a gyártási ciklusba. a vasuti személykocsik szekrényvázának és oldallemezéinek összehégesztésére használják az eddigi szegecselés helyett. ennek a munkának az idejét körülbelül egyharmadára csökkenti. konstrukció módosításokat is dolgoz a brigád abból a célból, hogy a gépet más alkatrészek gyártására is használhassák. /mti/

--

bb 30. megjött szentesről az olcsó, savanyitanivaló fehérpaprika

1 n.j. gk szb ká

1961. augusztus 29.

a nagyvásártel pre kedden reggel 96 vagon és 123 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 32 vagon burgonya, 13 vagon vöröshagyma, 1 vagon fejeskáposzta, 3 vagon vegyes zöldség, 7 vagon zöldpaprika, 2 vagon paradicsom, 1 vagon karalábé, 5 vagon vegyes gyümölcs, 2 vagon szőlő, 25 vagon görögdinnye, 1 vagon citrom, 3 vagon tojás és 1 vagon vágottbaromfi.

szentesről nagy tételben szállítják az olcsó savanyitanivaló fehérpaprikát. ára az állami ételmisszerboltokban kilónként 1.20-1.80 forint. kedden a juliska-babot kilónként 4.20, a piroskáposztát 2.40, a piros paradicsompaprikát 6.20-7.20, a gyökérszöldség csomóját 1.20, az étkezési borszölő kilóját 6.80, az olasz kékszilvát pedig 3.20-3.80 forintért árusították. /mti/

11.30

12.15

--
- 21 -

le

bb 31. időjárás

gg/m

1961. augusztus 29.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 29-én, kedden
13 órakor:

tovább tart a meleg idő

európa középső területein leszálló légáramlással csendes,
száraz az időjárás és tovább emelkedik a hőmérséklet. francia-
országban, valamint az alpoktól és a kárpátoktól délre csak-
nem mindenütt elérte, sőt több helyen meghaladta a hőmérséklet
a 30 fokot. hollandiában, csehszlovákiában és ausztriában is már
25-28 fokot mértek. európa nyugati partvidékén és kelet-európá-
ban többfelé vannak esők és hűvösebb az idő.

házánkban főleg hétfőn kissé hűvösebb levegő szivárgott
be a magasban, a meleg azonban nem mérséklődött, hanem kissé még
fokozódott. általában 29-32 fokos meleg volt országsszerte. a
hűvösebb levegő vas megyében és északkeleten kevés csapadékot
adó zivatarokat váltott ki. az ország legnagyobb részét 10 órá-
nál hosszabb ideig érte a napsütés. az éjszaka enyhe volt. a du-
nántul északi felében és északkeleten 11-15, máshol 15-19 fokig
hűlt csak le a levegő.

budapestten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 24,3 fok
volt, a sokévi átlagnál 4,1 fokkal magasabb. kedden 12 órakor
budapestten a hőmérséklet 23 fok, a tengerszintre átszámított
légnyomás 768 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú. a
balaton vizének hőmérséklete síófokon 23 fok.

várható időjárás szerda estig: kevés felhő, eső nélkül.
mérsékelt északkeleti, keleti, később délkeleti szél. a meleg
idő tovább tart. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet
11-16, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 26-30 fok között.

a duna vizállása kedden délelőtt 11 órakor budapestnél: 321
centiméter.

/mti/

bb 32. magyar küldöttség

m/hk

1961. augusztus 29.

utazott kedden genfba az ensz társaságok világszövet-
ségének évi közgyűlésére.

/mti/

15.30

15.30

-21-

bb 35. magyaranyu silőzással csökkentik az aszály okozta
takarmánygondokat a mezőgazdasági üzemek

ő vid so/gg-m so

1961. augusztus 29.

az állami gazdaságokban és a régi termelőszövetkezetek-
ben jól ismerik a silőzés előnyeit és már tavasszal gondoskodtak
arról, hogy megfelelő mennyiségű silót kukoricát vessenek. most
az aszályos időjárás miatt nagymértékben megnövekedett a silőzés
jelentősége és ezekben a napokban országsszerte erre a munkára
összpontosítják figyelmüket a növénytermesztési és állattenyészté-
si brigádvezetők, s az őket segítő traktorosok.

a baranyai határban majdnem 16.000 holdról takarítanak
be az idén silókukoricát. a nagy munka zömét 114 silókombájn
végzi el. az állami gazdaságokban a termés több mint négyötöd
része a gödrökben van és a jövő héten a még lábon álló növényt
is besilózzák. a termelőszövetkezetekben is a szokottnál mintegy
két héttel korábban kezdődött meg ez a munka, s már eddig
huszezer köbméter takarmányt tartósítottak. a szárazságot a siló-
kukorica is megsínylette, az átlagtermés kisebb a szokásosnál.
a termelőszövetkezeti tagok ezért arra törekszenek, hogy az
értékes téli takarmányt mind egy szálig betakarítsák. a megye
vezető szakemberei minél több siló készítésére biztatják az új
szövetkezeteket is. a pécsi járásban, ahol a télen a legtöbb új
közös gazdaság alakult, a napokban bemutatót tartottak a baksi
ezüstkalász termelőszövetkezetben. ismertették azt is, hogy 10
százalékos arányban érdemes savanyú fűvet keverni a silótakarmány
közé, mert ezzel is gyarapíthatják a jószágok téli, lédús takar-
mányát. mivel a harmatmentes időjárás ezt lehetővé teszi, sok
helyen éjszaka is silóznak, s a szakemberek véleménye szerint
ilyen jókor és nagy mennyiségben egy esztendőben sem töltötték
meg a gödör- és ároksilókat baranyában.

pest megyében a termelőszövetkezeti kisz szervezetek
a hagyományokhoz híven az idén is magukra vállalták e nagy munka
oroszlánrészét. több mint nyolcezren vesznek részt a silőzésban,
ők szorgoskodnak a gépállomások száz silókombájnya körül és
bonyolítják a szállítást. a tervek szerint a megye közös gaz-
daságaiban másfélmillió mázsa silóval segítik az állatállomány
átteleltetését.

/folyt.köv./

16,10

- 21 -

bb 35. /nagyarányu ... 1. folyt./ vl

békés megyében a körös-vidéki term. öszövetkezetek nagy táblán százhatsvan járvaszilózó vágja, szecskazza a termést, s pótkocsis vontatók és teherautók százai hordják a silógödörbe. a korábbi években nehéz láncfalpas traktorokkal tömörítették a termést, most ezeket a gépeket a mélyszántásnál használják, s a léduz takarmányt megszülesített kerekű, körmös traktorokkal légtelenítik. így nemcsak a mélyszántást segítik elő a megszikkadt talajon, hanem a silózás önköltségét is csökkentik.

komárom megyében a gépállomási és termelőszövetkezeti vezetők együttesen dolgozták ki a silózási tervet. eszerint a növény érési állapotának megfelelően csoportosan üzemeltetik a gépeket. így könnyebb a silókombájnok és szállítógépek karbantartása és a munka irányítása, a nagy szárazság miatti takarmánycsökkenést figyelembevéve a csőtörés után azonnal megkezdik a kukoricaszár besilózását.

a dunántul délnyugati részén kedvezőbbek a terméskilátások. a somogyi jelentés szerint ebben a megyében holdanként több mint 150 mázsa silót takarítanak be. a másodvetésű silókukoricának azonban itt is megártott a forróság, s holdanként 100 mázsa lesz az átlagtermés. a régi költséges silózási forma helyett az egész megyében új módszereket alkalmaznak. a göllei termelőszövetkezet az elmúlt évben kipróbálta a szalmakazlak közti silótárolást. ennek lényege, hogy a két szalmakazlat egymástól nyolc méterre rakják, s a közét töltik meg silóval. ezt a módszert az idén már harminc somogyi termelőszövetkezet alkalmazza. silógödörként használják azokat a régi földutakat is, amelyeket a sok használat és az esőzések közlekedésre alkalmatlanná tettek. ilyen bemélyedések sok somogyi község határában találhatók.

zala megyében jó volt a réti- és a szántóföldi takarmánytermés is, s a kukoricában sem tett túlságosan nagy kárt az aszály. ennek ellenére 50.000 hold kukorica szárát dolgozzák fel répaszelettel és harmadik kaszálású lóherével keverve. a fejlett állattenyésztéssel rendelkező közös gazdaságokban a bőséges szalastakarmány ellátottság ellenére tíz köbméter silót készítenek számos állatonként. /mti/

16345 A

- 24 -

bb 33. változás a televízió műsorában augusztus 30-án szerdán:

m/hk

1961. augusztus 29.

19 h. ipari mozaik, 19.30 h. hollandia a víz országa francia kisfilm, 19.45 h. miniatűr festészet szovjet kisfilm, 20.10 a komoly zene barátainak a magyar állami hangverseny zenekar hangversenye a stúdióból, kb. 20.40 h. kisfilm, 21 h. barabás tibor aranyfácán tv játék /ismétlés/ 16 éven aluliaknak nem ajánljuk. 22.20 hírek /mti/

bb 34. a lottó sorsolások szeptemberi menetrendje

1 kf/kf/m/ki

1961. augusztus 29.

szeptember ismét „hosszu hónap,, lesz a lottóban. a sportfogadási és lotto igazgatóság ugyanis a következő hónapban öt lottó sorsolást rendez, egyet a fővárosban, négyet vidéken.

a hónap első húzását szeptember 1-én pesterzsébeten, az erkel művelődési otthonban tartják, s ezuttal a 35. heti nyerőszámokat, valamint a 34. játékhet szelvényeire az augusztusi tárgyjutalmakat sorsolják. szeptember 8-án petőfibányán, 15-én mezőtúron, 22-én szigetvároton, 29-én pedig kisteleken sorsolják a lottó nyerőszámaikat. /mti/

bb 36. a nyári munkák tapasztalatairól, az őszi betakarítás és vetés előkészületeiről tárgyaltak a megyei főagronómusok országos tanácskozásán

t cs/j vm so

1961. augusztus 29.

a megyei főagronómusok és az illetékes minisztériumok küldöttei a földművelésügyi minisztériumban kedden rendezett országos tanácskozáson értékelték a nyári évad munkaszervezési és termelési eredményeit, megbeszéltek az őszi vetés és betakarítás előkészületeit, az állatállomány átteleltetéséhez szükséges takarmánykészletelés feladatait. dr. soós gábor, a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának vezetője vitaindító előadásában elmondotta, hogy az idei nyári mezőgazdasági munkákat országsszerte szervezettebben készítették elő, mint a megelőző esztendőben, s az eredményei is jobbak. a gabonafélék termésátlagai mindenütt meghaladták az előző évi átlagokat. az átlagosnál jobb gabonatermés a mezőgazdaság szocialista átalakításának, a talaj-előkészítés, a vetés és a betakarítás minden eddiginél nagyobbarányú gépesítésének, a műtrágya-félék szakszerű felhasználásának és nem utolsósorban a nagy termőképességű, külföldi buzaajták üzemi méretű alkalmazásának köszönhető.

/folyt. köv./

16.43

- 25 -

/bb 36. a nyári.....1.folyt./vm

a gabona betakarítás ugyancsak jelentős előrehaladást mutatott az előző évekhez képest: az aratás megkezdéséig csaknem mindenütt sikerült végezni az elmaradt növényápolási és takarmánybetakarítási munkákkal. a gabona betakarítás gépesítésénél mind több helyen alkalmazzák a komplex szervezés jó tapasztalatait. a gabona betakarítást lényegében augusztus végéig sikerült országosan befejezni, 8 megye - fejér, győr-sopron, komárom, veszprém, bács-kiskun, szabolcs-szatmár, heves és nógrád - már augusztus 20-ra jelentette a cséplés befejezését. a gabona betakarítás gépesítésében kiváló eredményeket értek el az állami gazdaságok, a tervezett 95 százalék helyett a vetésterület 99 százalékáról takarították be géppel a termést. a termelészövetkezetek a múlt évi 57 százalékról az idén 62 százalékra növelték a gépi gabonabetakarítás arányát.

az egy kombájnra jutó munkateljesítmény a tavalyi 226 holdról 297 holdra emelkedett. az aratógépek munkájánál pedig a minőségi javulás számottevő. ugyancsak javulás mutatkozik a nyári talajmunkáknál: augusztus 20-ig tavaly a learatott terület 75, az idén csaknem 90 százalékát szántották meg. ezen belül 40 százalékot tesz ki a kiváló minőségű nyári mélyszántás.

a soronkövetkező őszi betakarítási munkákról szólva az előadó elmondotta, hogy az idén 2.4 millió hold kukorica, továbbá 275.000 hold silókukorica, 417.000 hold burgonya, 226.000 hold cukorrépa, 600.000 hold aprómag és napraforgó, 307.000 hold szőlő termése vár betakarításra, azonkívül körülbelül 25.000-30.000 vagon gyümölcsöt kell leszüretelni. az őszi munkák dandárjához tartozik még a kereken 800.000 holdnyi kora őszi vetés, továbbá a 2.4 millió holdnyi őszi kenyérgabona elvetése, az 1 millió holdnyi szervestrágyázás és a 4.2 millió holdnyi őszi mélyszántás. a betakarításnál alapvető elv legyen - hangsúlyozta dr. soós gábor - hogy az ország valamennyi mezőgazdasági üzemében minden értéket képviselő terményt terméket, időben betakarítsanak, tárolják gondosan, és használják fel majd takarékosan. a gondos betakarításra, tárolásra és takarékos felhasználásra elsősorban azért van szükség, mert az abraktakarmányfélékből, különösen a szemes kukoricából, de ugyanígy több szálata-karmány-féléből is az aszályos időjárás miatt a várnál gyengébb a termés. a silónak vetett kukoricák betakarítását lehetőleg már most kezdjék meg, hogy a viszonylag kis hozamok mellett minőségileg jobb takarmányt nyerhessenek.

/folyt.köv./

16.35

- 26 -

/bb 36. a nyári.....2.folyt./vm

előtérbe kell helyezni mindenütt a szemes takarmánynak szánt kukorica szárának silózását is: a törés után mielőbb aprítsák föl s répafejjel répaszelettel, napraforgó-tányérral, melással keverten silózzák. tárolják gondosan a gazdaságok a borsó, a szója, a bükköny szalmáját, továbbá a pelyvát, töreket. az őszi takarmánygondokat a gazdaságok ideiglenes téli legelők létesítésével is enyhíthetik. erre a célra a rozsos és őszi árpás repcét lehet leginkább ajánlani. kora tavaszra vessenek a termelészövetkezetek és állami gazdaságok minél több őszi keveréktakarmányt.

hasonlóan fontos feladat az őszi vetések jó előkészítése is a vetési tervek teljesítése. az őszi repce, az őszi árpa, továbbá a biborhere és az egyes fümag-félék vetését már most meg kell kezdeni. az őszi árpa vetésterveivel kapcsolatban külön felhívta dr. soós gábor a vidéki vezető szakemberek figyelmét a vetésterület bővítésére. az idén 523.000 holdon termelt országosan őszi árpa, most legalább 620.000 holdon kell vetni, de kívánatos lenne, ha 700.000 holdra tudnák növelni a vetésterületét. kenyérgabonából országosan 2,400.000 holdat kell vetni, ami az elmúlt évi vetésterülethez képest lényeges emelkedést jelent. a vetéstervek teljesítése mellett fontos, hogy mindenütt tartsák meg a vetőmag-normákat: a hazai buzafajtákból legalább 110-120 kilót vessenek holdanként, a külföldi buzafajtákból pedig 130-150 kilót. a bezosztája és a szkoroszelka szovjet buzafajták optimális vetésidője október 5. és 20. között, az olasz san pastore és az autonómia fajtáké pedig október 20. és 31. között van. törekedjenek mindenütt arra a gazdaságok, hogy a külföldi buzafajták vetését október végére, a gabonafélék vetését pedig országosan november 10-ig befejezzék. a vetés előkészítésénél fordítsanak az eddiginél nagyobb gondot a csávázásra. a szükséges csávázószerek és a nagyteljesítményű csávázógépek rendelkezésre állnak.

az idén különösen szembeötlő volt az őszi mélyszántás termés-fokozó hatása. éppen ezért indokolt, hogy az őszi november végéig minden tavaszi alá szánt területen elvégezzék a mélyszántást. a szántótraktoroknak országosan legalább 60, egyes megyékben pedig 80-90 százaléka dolgozzék két műszakban.

az előadást a megyei vezető szakemberek és az érdekelt minisztériumok küldötteinek felszólalásai követték./mti/

16.56

- 27 -

bb 37. a termelőszövetkezetek szakosításáról tanácskoznak szeptember elején, a negyedik georgikon akadémiai napokon

t ie/m/hk

1961. augusztus 29.

szeptember 7.-9.-én negyedik alkalommal rendezik meg keszthelyen a georgikon akadémiai napokat, a tudományos esemény jelentőségéről, programjáról kedden délelőtt dr. belák sándor, a keszthelyi mezőgazdasági akadémia igazgatója tájékoztatta a földművelésügyi minisztériumban az újságírókat.

a keszthelyi akadémia a georgikon akadémiai napokkal ösére, az 1797-ben alapított georgikonra, az európai kontinens első mezőgazdasági főiskolájára emlékezik. az idei georgikon napok központi témája: a termelőszövetkezeti üzemek szakosítása. az nemcsak nálunk, hanem a baráti országokban is sok elméleti és gyakorlati kérdés tisztázását igénylő fontos feladata a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság kialakításának, illetve továbbfejlesztésének, - így a georgikon napok termékeny nemzetközi tapasztalatcserének is ígérkeznek. ehhez a napirendhez, hazai szakembereken, szövetkezeti elnökökön kívül már szovjet, német és csehszlovák tudósok is bejelentették hozzászólásukat. a tanácskozás harmadik napján a résztvevők több szekcióban vitatják meg a keszthelyi mezőgazdasági akadémia kutató munkájának legújabb eredményeit, a burgonyatermesztés, az őszibarack-termesztés és a sertésenyésztés köréből. a negyedik szekció a korszerű mezőgazdasági szaktanácsadás módszereit beszéli meg.

a georgikon napok rendezői - a keszthelyi akadémia, a földművelésügyi minisztérium, a medosz, a tit és a balatoni intéző bizottság - a tudományos tanácskozásokon kívül egyéb változatos programot is összeállítottak a három napra. a keszthelyi tangazdaságban, a kísérleteken kívül bemutatnak néhány korszerű, gépesített betakarítási eljárást, a városi művelődési házban országos mezőgazdasági fényképképzést nyitnak meg, s a balaton vidékét kevésbé ismerő külföldi és hazai vendégek részére autóbussz-kirándulást szerveznek tihanyba és badacsonyba.

a georgikon akadémiai napokra, agrártudományunknak immár hagyományossá váló, évenkénti jelentős seregszemléjére, az idén mintegy négyszáz vendéget várnak. a résztvevők között - a programra való tekintettel is - igen nagy lesz a termelőszövetkezeti elnökök és mezőgazdászok száma. a baráti országokból eddig körülbelül harminc szakember jelentette be érkezését.

/mti/

16.40

- 21 -

bb 38. országos kertészeti tapasztalatcsere négy megye szőlő- és gyümölcsstermelő állami gazdaságában

i vid/so/gg/m/so

1961. augusztus 29.

az állami gazdaságok főigazgatósága bemutatóval egybekötött országos tapasztalatcsere rendezett az állami gazdaságok főkertészei részére. az eddigiektől eltérően a szakembereket nem beszámoló formájában tájékoztatják, hanem a gyakorlatban mutatják be a korábbi években bevezetett új termelési eljárásokat. a négynapos tapasztalatcsere alkalmából bács-, somogy-, tolna-, zala megye legnagyobb szőlő- és gyümölcsstermelő állami gazdaságában tesznek látogatást. kedden mintegy kétszáz kertész fejes sándor, az állami gazdaságok főigazgatóságának kossuth-dijas kertészeti főosztály-vezetője irányításával a helvéci állami gazdaságban kezdte meg a tanulmányi kirándulást. a duna-tisza közén két napig tartózkodnak, s ez idő alatt a helvéci, izsáki, hosszúhegyi, bajai állami gazdaságot tekintik meg, ahol főleg a homoki nagyüzemi szőlő- és gyümölcsstermelést, valamint az öntözést tanulmányozzák. többek között megtekintik az épülő vaskuti borkombinátot, ahol az idén kezdődik meg a szőlő feldolgozása. bács megyéből tolna-, somogy-, majd zala megye állami gazdaságaiba látogatnak, ahol a nagyüzemi rendszerrel telepített szőlő- és gyümölcsösöket tanulmányozzák.

bb 41. új lakásokat, ezerkétszáz személyes szabadtéri színpadot adnak át tatabányán határidő előtt

vid/szf/m/te mi

1961. augusztus 29.

a komárom megyei építőipari vállalat dolgozói a tatabányai óvárosban és az újvárosban 120 korszerű lakást adtak át a napokban, a tervezettnél egy hónappal előbb. vasárnap avatják fel az ugyancsak határidő előtt elkészült 1200 személyes nézőterű szabadtéri színpadot, amelyet a város legszebb helyén, erdővel övezett parkban építettek. a több mint kétmilliárd forint értékű színpad építéséhez a város lakói 350.000 forint értékű társadalmi munkával és pénzbeli segítséggel járultak hozzá.

/mti/

17.00

- 29 -

bb 39. vas megye zöldség és gyümölcsezellátásáról tanácskozott a szakszervezeti megyei elnökség

vid/szf/m/te mi

1961. augusztus 29.

a szakszervezetek vas megyei tanácsának elnöksége keddi ülésén a megye gyümölcs és zöldség ellátásáról tanácskozott. a megyei elnökség tagjai és a meghívott gazdasági vezetők megállapították, hogy az elmúlt évekhez viszonyítva javult a lakosság zöldség és gyümölcs ellátása, de még mindig nem kielégítő. különösen a friss áru kevesebb a kellenél. a legnagyobb gondot a téli tárolás okozza. a vas megyei szövetkezeti értékesítési központnak nincs alkalmas tárolóhelyisége. a burgonyát, a fejeskáposztát szabad téren „raktározza”, az almát alkalmi pincékben helyezi el a téli hónapokra, ezek azonban nem alkalmasak erre a célra. sok áru megromlott bennük az elmúlt években is.

az ülés résztvevői megállapították, hogy a vasi termelőszövetkezetek, állami gazdaságok nem használják ki öntözésre a megyét átszelő folyót, patakot. a táplánszentkereszti állami gazdaság területén folyik például a gyöngyös patak, a gazdaság konyhai zöldségszükségletét mégis boltban, piacon vásárolja, ahelyett, hogy öntözéses kertészetben maga termesztene.

a helyzet megváltoztatására több javaslat hangzott el. a medosz segítségével kertészeti bemutatókat tartanak, népszerűsítik az öntözéses kertészkedés előnyeit, fokozottan felhívják a szakemberek figyelmét a zöldség és gyümölcs termesztésre.

bb 40. kitiintetés

k so/j/m/mi

1961. augusztus 29.

a népköztársaság elnöki tanácsa mosonyi Jenőnek, az országos erdészeti főigazgatóság főelődjének, a munkásmozgalom régi harcának 60-ik születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta.

bb 47. dobi István fogadta az ulanbatori nagykövetet

k küm/hné/m/mi

1961. augusztus 29.

dobi István, az elnöki tanács elnöke kedden fogadta andrástfi gyulát, a magyar népköztársaság új ulanbatori rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

17.44

bb 48. dobi István fogadta az új phenjani nagykövetet

k küm/hné/m/mi

1961. augusztus 29.

dobi István, az elnöki tanács elnöke kedden fogadta Kovács Józsefet, a magyar népköztársaság új phenjani rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

bb 45. termelőszövetkezeti pártmunkások tanácskozása kecskeméten

vid/fm/ke/m/fm

1961. augusztus 29.

a bács megyei pártbizottság kedden tanácskozásra hívta össze kecskeméten a termelőszövetkezeti falvakban dolgozó pártmunkásokat, akik hathónapos munkát vállaltak a közös gazdaságok megszilárdításában. az értekezleten résztvett Glied Károly, a megyei pártbizottság titkára is. Matos László, a megyei pártbizottság mezőgazdasági osztályvezetője ismertette az időszerű mezőgazdasági kérdéseket, valamint a jövedelemelosztás helyes módszereit. utána a jelenlévők számoltak be a területükön végzett politikai és gazdasági munkákról. a felszólalásokból kitűnt, hogy a termelőszövetkezetek nagy többségében jól halad az őszi betakarítás. a kenyérgabonaértékesítési tervet majdnem minden közös gazdaságban teljesítették, sőt túlteljesítették. a tataházi dózsa termelőszövetkezet például egy hold gabonaföld után 871 kiló kenyérnekvalót adott az államnak. a pártmunkások közül többen elmondották azt is, hogy a hat nap letelte után véglegesen letelepszének a termelőszövetkezeti községekben.

bb 43. vetik a biborherét a nógrádi dombháton

i vid so/gg vm so

1961. augusztus 29.

az északi fekvésű nógrád dombháton mintegy kétezer Lovas-fogat dolgozott a gépállomások csaknem négyszáz traktorán kívül, hogy az őszi vetések alá előkészítsék a táblákat. a traktorok szinte egytől-egyig nyújtott, vagy két műszakban dolgoznak. ez már megindultak a vetőgépek is a nógrádi határban. ezer hold biborhere és mintegy háromezer hold őszi takarmánykeverék vetését kezdték meg az északi fekvésű vidék dombháton.

az idén száz holddal növelik biborhere vetésterületüket a nógrádi közös gazdaságok, a nyáron ugyanis igen gazdag termést takarítottak be a biborhere táblákról. a varsányi termelőszövetkezet például idén kétszáz holdon termelt biborherét, amely a két és fél mázsás holdankénti maghozamával mintegy négyszázezer forintot jövedelmezett a közös gazdaságnak. a nógrádban termelt aprómagvakat most is csaknem teljes egészében a nyugateurópai országokba exportálják.

17.50

bb 44. a mérlegbeszámoló tükrében vizsgálta meg a könnyűipari minisztérium kollégiuma az üzemek ezévi munkáját

i sz/gg vm ki

1961. augusztus 29.

a könnyűipari minisztérium kollégiuma keddi ülésén az üzemek eddigi munkáját az első félév mérlegbeszámolójának alapján vizsgálta meg.

a mérlegbeszámoló szerint a minisztériumhoz tartozó iparvállalatok termelési tervüket mintegy háromszázmillió forinttal túlteljesítették. a termelés színvonala 10 százalékkal volt magasabb, mint az előző év hasonló időszakában. az átlagosnál is nagyobb a fejlődés a szintetikus harisnya, a női ruha, a gyermekkabát, a női cipő, az ágyneművaszon gyártásánál és a nyomdaiparban. a vállalatok a belkereskedelem részére 1.1 százalékkal, a külkereskedelemnek 6.3 százalékkal több árut szállítottak a tervezettnél. jó eredmény, hogy 6.8 százalékkal magasabb termelékenységet értek el, mint a múlt év első felében. a termelékenység szintje 1.4 százalékkal volt magasabb, mint amilyenre az év végére számítottak. kedvezően alakult a termelékenység a nyomda-, a selyem-, a gyapju-, a rövid-áru- és a ruhaiparban, viszont nem emelkedett a bőr iparban és a könnyűipari gépgyártó vállalatoknál. a termelés költségei nem csökkentek olyan mértékben, mint ahogy azt tervezték. az ezévi terv ugyanis 1.8 százalékos költségcsökkenést írt elő, de eddig csak 0.9 százalékos költséget értek el. az anyagköltségek is kisebb mértékben csökkentek, mint tavaly.

a vállalatoknál befejeződött a normarendezés és ennek kedvező hatása már jelentkezett az elmúlt hónapokban. a műszakiak a termelőkapacitások felmérésével és a technológiák felülvizsgálatával fontos feladatot oldottak meg. nagy munkát jelentett számukra a különböző vállalatok összevonása is. ugyanis több iparágban voltak össze kisebb üzemek.

- még kedvezőbb eredmények lehetnének - állapította meg a kollégium - ha több vállalatnál terjedne el az üzemösszehasonlítások tapasztalatainak hasznosítása. azoknál a vállalatoknál, ahol akár külső, akár belső erők igénybevételevel üzemszervezési munkák folytak, jelentős gazdasági eredményt értek el.

/folyt. köv./

17.58

- 32 -

/bb 44. a mérlegbeszámoló...1.folyt./vm

megállapította a kollégium, hogy ez év második felében az üzemek legfőbb feladatai közé tartozik a termelőkapacitások teljes kihasználása, a költség-szint-terv maradéktalan teljesítése, az üzemösszehasonlítás, üzemszervezési tevékenység kiszélesítése, hogy ezáltal jobban feltárják a termelés tartalékait és gazdaságosabb tegyék a munkát./mti/

bb 46. husz munkaegységes mozgalom szolnok megyében - ülést tartott a hazafias népfront megyei elnöksége

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 29.

a hazafias népfront szolnok megyei elnöksége kedden ülést tartott. megvitatták a népfront szerepét a falusi békemunkában. a beszámolóból kitűnt, hogy a népfrontbizottságok többszáz gyűlésen ismertették a falvak, tanyák lakóival a kül-és belföldi eseményeket. többek között a moszkvai nyilatkozat és a békekiáltvány megjelenése után megbeszérte 108 nagygyűlést, 64 kisgyűlést és több mint 40 népfront-estet rendeztek. ezeken az összejöveteleken 50.000 ember vett részt.

a beszámoló megvitatása után az elnökség tagjai meghatározták a népfrontbizottságok feladatát az őszi betakarításban. a szövetkezeti gazdákra nagy feladat vár a következő hónapokban. a közös gazdaságoknak 130.000 hold kukoricát, több mint 17.000 hold cukorrépat, 12.000 hold rizst, 10.000 hold napraforgót, 16.000 hold szőlőt, valamint 44.000 hold más növényt kell betakarítani. ezenkívül a jövő évi jó termés érdekében el kell végezni 539.000 hold szántását és 230.000 holdon a vetést. ezek a feladatok minden embert munkára szólítanak. a népfrontbizottságok minden községben családlátogatásokat és a helyi népfronttagok vezetésével társadalmi brigádokat alakítanak. ezenkívül elindítják a husz munkaegységes mozgalmat. a mozgalom célja, hogy a családtagok és a nem mezőgazdaságban dolgozó községi lakosok rendszeres fizetés ellenében legalább 20 munkaegységnyi munkával segítsék a tsz-ek betakarítási munkáját./mti/

7 bizottsági

18.02

- 33 -

bb 42. kedden megkezdték a répa feldolgozását a szolnoki cukorgyárban
vid szf/te vm mi 1961. augusztus 29.

kedden hajnalban a szolnoki cukorgyárban megkezdődött az idei répatermés feldolgozása. a nyáron felújított, korszerűsített berendezések jól vizsgáztak. csupán a gyártáshoz percenként szükséges 17.000 liter víz biztosítása probléma a gyár vezetőinek, a tiszta alacsony vízállása miatt. átmenetileg ezt a nehézséget is leküzdötték: uszószivattyukat küldtek a tiszára, amelyek, ha a vízszint tovább nem csökken, el tudják látni a gyárat elegendő üzemi vízzel.

az első napi munka eredményeként kedden este behordták a gyár raktáraiba az idei cukor első tonnáit./mti/

bb 49. meghalt a legidősebb magyar zenetanár
sze vm sr 1961. augusztus 29.

gyenes izsó, balassagyarmati zenetanár, a valamikori kaposvári zeneiskola igazgatója 87 éves korában elhunyt. gyenes izsó volt az ország legidősebb aktív pedagógusa: néhány hete még tanított. jelentős érdemeket szerzett a vidéki zeneélet fellendítése körül. ő dolgozta ki a nehezen nevelhető gyermekek hegedű-tanításának új módszerét. nemrégén kapta meg a szocialista kulturáért jelvényt.

temetése pénteken fél 4-kor lesz a rákoskeresztúri köztemetőben./mti/

bb 50. időjárásjelentés
gg/m mi 1961. augusztus 29.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 29-én, kedden 18 órakor:

a meleg idő tovább tart

várható időjárás szerda estig: kevés felhő, még eső nélkül. mérsékelt északkeleti, keleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 26-30 fok között.
/mti/

18.50

- 34 -

bb 51. elutazott a belga charleroi város vasas kiildöttsége

gg vm mi 1961. augusztus 29.

beckl sándor, a szot titkára kedden délelőtt fogadta a szot székházában a belga charleroi város vasas munkáskiildöttséget. a vendégeket a szot elnöksége az emlékezetes nagy decemberi-januári sztrájk után hívta meg 28 belga gyerekkel egyútt magyarországi üdülésre. a szívélyeshangu beszélgetésen a csoport vezetője köszönetét fejezte ki a szot elnökségének és a magyar szervezett dolgozóknak azért az önzetlen munkás-szolidaritásért, amelyben a sztrájk alatt és magyarországi tartózkodásuk idején részesültek, majd délután a ferihegyi repülőtéren szilágyi sándor, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője bucsuztatta a vendégeket./mti/

- v é g e -

- 35 -

21.45

MUNKASZÁM:

A / 111

FELVÉTEL:

633

Készítette: STROHNE'